Hallituksen esitys laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta (HE 70/2020 vp)

Ympäristövaliokunta

23.9.2020

Erityisasiantuntija Inkeri Lilleberg

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Uusiutuvan energian direktiivi (RED II)

- Jäsenvaltiot varmistavat yhteisesti, että EU:n uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta on vähintään **32 % v. 2030**

- Ei sitovia kansallisia tavoitteita
  - Jäsenvaltiot asettavat uusiutuvan energian tavoitteensa hallintomalliasetuksen mukaisessa kansallisessa ilmasto- ja energiasuunnitelmassa.
- Uusiutuvan energian osuuden tulee kuitenkin olla jäsenvaltiokohtaisesti vähintään vuoden 2020 tavoitteen tasolla.
  - Suomi on ilmoittanut komissiolle 51 %:n tavoitteesta.
- Komissio voi tehdä suosituksia omasta indikatiivisesta tavoitteesta jääville jäsenvaltioille.



Direktiivi on toimeenpantava 30.6.2021 mennessä.

RED II lyhyesti teemoittain

- Uusiutuvan energian tukiohjelmat ja niiden avaaminen
  - Ei pakollista tukiohjelmien avaamista, teknologianeutraalit tarjouskilpailut, pientuotannon huomioiminen
- Lupa- ja muut hallinnolliset menettelyt
  - Yhteyspiste, koordinointi ja sähköntuotantohankkeiden lupakäsittelylle aikarajat (2v)
- Alkuperätakuut
  - Laajenevat koskemaan kaasua ja lämpöenergiatuotteita
- Sähkön omatuotanto ja energiayhteisöt
  - Esteiden purkaminen, mahdollistavan viitekehyksen luominen
- Lämmitys ja jäähdytys, kaukolämpö ja ylijäämälämpö
  - Uusiutuvan osuus lämmössä ja jäähdytyksessä vähintään +0,65 %/v (Suomelle)
- Kestävyyskriteerit
  - Jatkossa myös biomassapolttoaineille (kaasu, kiinteät) sähkön- ja lämmöntuotantoon, maatason riskitarkastelu
- Liikenteen uusiutuva
  - 14 % uusiutuvaa 2030, ala- ja ylärajoitteita, kertoimia

Hallituksen esityksen tavoitteet

- **RED II:n kestävyyskriteerisääntelyn kansallisen täytäntöönpanon edellyttämien säännösmuutosten toteuttaminen**
  - Kansallisen kestävyysjärjestelmän soveltamisalan laajentuminen koskemaan kiinteitä ja kaasumaisia biomassapolttoaineita

- **Varmistaa, että Suomessa kulutetut biopolttoaineet, bionesteet ja biomassapolttoaineet**
  - on tuotettu kestävällä tavalla ja
  - voidaan ottaa huomioon unionin uusiutuvan energian tavoitteiden ja velvoitteiden täyttämisessä

- **Varmistaa, ettei kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta aiheudu toimijoille kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa**
  - Sääntelyn kohteiden määrä nousee soveltamisalan laajentumisen myötä 15:sta noin 150:een toiminnanharjoittajaan

Hallituksen esityksen valmistelu

- **TEMin vetämä työryhmä valmistellut kestävyyskriteerisääntelyn kansallista toimeenpanoa**
  - Jäsenet: TEM, MMM, VM, YM, LVM ja Energiavirasto
  - Pysyvät asiantuntijat: Bioenergia ry, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry, MTK ry, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- **Hallituksen esityksen valmistelu ministeriössä virkatyönä**
  - Valmisteltu noudattaen RED II:n linjauksia, jäsenvaltioille jätetty liikkumavaraa vain yksittäisissä asioissa
  - Työryhmän ehdotukset on huomioitu esityksessä
- **Lausuntokierros hallituksen esitysluonnoksesta 28.1 –13.3.2020 (22 lausuntoa)**
  - Esitysluonnosta pidettiin pääosin asianmukaisena ja huolellisesti valmisteltuna.
  - Lausunnoissa painotettiin sujuvan toimeenpanon merkitystä, joka mahdollistetaan viranomaisohjeistuksella, Energiaviraston riittävien resurssien turvaamisella sekä sillä, että lakiehdotus tulee voimaan esitetyn mukaisesti 1.1.2021.
  - Kaksi lausunnonantajista piti esityksen kestävyyskriteereitä riittämättöminä turvaamaan biomassan käytön kestävyyttä. Toisaalta suurin osa lausunnonantajista piti tärkeänä, ettei biomassapolttoaineille aseteta lisäkriteereitä.

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset (1/2)

- **Sääntelyn soveltamisala laajennetaan koskemaan kiinteitä ja kaasumaisia biomassapolttoaineita**
  - Lain nimike: *laki biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista*

- **Velvoite osoittaa kestävyyskriteerien täyttyminen perustuisi edelleen ensisijaisesti muuhun lainsäädäntöön tai investointia varten myönnettyyn valtionavustuspäätökseen**

- **Lisäksi säädettäisiin velvoite kestävyyskriteerien osoittamiseen biomassapolttoaineiden käytölle sähkön, lämmityksen ja jäähdytyksen tuotannossa, jos laitoksen kokonaislämpöteho on vähintään**
  - 20 MW kiinteiden biomassapolttoaineiden tapauksessa ja
  - 2 MW kaasumaisten biomassapolttoaineiden tapauksessa

- **Kansallisia lisäkriteereitä ei asetettaisi biomassapolttoaineille**

Hallituksen esityksen keskeiset ehdotukset (2/2)

- **Maatalousbiomassaa koskevat kestävyyskriteerit päivitettäisiin tarvittavilta osin**
  - Seuranta- tai hallintasuunnitelmat maan laatuun ja maaperän hiileen kohdistuviin vaikutuksiin puuttumiseksi maatalousmaasta peräisin oleville jätteille ja tähteille
- **Metsäbiomassaa koskevat kestävyyskriteerit sisällytettäisiin sellaisenaan direktiivin mukaisina kestävyyslakiin**
  - Maatason ja hankinta-alueen tason vaatimukset
- **Kasvihuonekaasupäästövähenemän vähimmäisarvoista säädettäisiin RED II:n mukaisesti jaottelulla**
  - Biopolttoaineet, liikennealalla kulutettu biokaasu ja bionesteet
  - Biomassapolttoaineet
- **Laki tulisi voimaan 1.1.2021**
  - Siirtymäsäännöksillä säädettäisiin siirtymäajasta lakimuutoksen tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi

